

uden stort Besvær kan ordnes i Ministeriet, men muligvis maa der et lidt større Kontorpersonale til et eller andet Sted, en Kontorchef eller lignende; men det skal jeg nu ikke udtale mig nærmere om, det vil vist ikke være saa vanskeligt at komme ud over.

I sidste Paragraf har jeg tilladt mig at fremhæve, at Forslaget først skulde blive til Virkelighed, naar vi havde faaet en Lov om en Ølstat, men hvorvidt det nu er muligt at opnaa en Ølstat, det veed jeg ikke, det afhænger af andre Forhold; den Sag er jo for Tiden under Behandling, og hvorvidt det vil lykkes at faa en Ølstat saa betryggende, at den ikke kan omgaaes, og om det overhovedet vil være muligt at faa et Flertal derfor, veed jeg jo ikke; men jeg tror, at det Statsobjekt, vi have tilbage, og som staar nærmest for og er nærmest til at gribe efter, er Ølet. Der blev sagt for nogen Tid siden, at vi havde en Ølstat liggende paa Bordet; det kan jeg nu ikke indse, vi have; men det staar i alt Fald for mig som noget, der skal gribes efter. Vi skulle have en Stat paa Øl; det ligger ligesom i Luften. Vi skulle have den Stat, og vi faa den vist ogsaa. Jeg tillader mig dog at tro, at vi ikke godt kunne forsvare at bortbytte dette Statsobjekt, som maaske er det sidste indirekte Statsobjekt, vi kunne siges at have, Ølstatten, med Toldfrihed paa Sukker og andre Genstande; men vi maa have noget virkelig derfor, som kan bydes Folk, noget, der kan afhjælpe et Samsunds-
onde uden at gaa andre Statsborgere for nær, saa at vi kunne henvise til, at vi derved kunne tage Giftbrodden bort fra vort Samsund og kunne være sikre paa at opnaa et Gode, som kan opveje dette Offer. Det kunne vi opnaa ved dette Forslag; vi kunne forsvare det, og jeg vil paatage mig at forsvare det overalt overfor Angreb, der muligvis kunne gøres imod det. Den Tanke, at vi skulle have en Stat paa Øl, selv om det skulde være paa Hvidtøl ogsaa, kan jeg saa godt slutte mig til, naar vi derved kunde faa en Alderdomsforsørgelse, som virkelig borttager det, som vi godt kunne kalde Giftbrodden i vort Samsund, Fattighyrden. Naar vi derved kunne skaffe mange Tusinde flittige og dygtige Arbejdere en sørgfri Alderdom, saa siger jeg, saa tage vi en Ølstat. De Herrer kunne saa fortolke, saa meget de ville, og sige, at det bliver saa og saa mange Millioner mere i indirekte Skat, det tager jeg ikke noget Hensyn til. Jeg tillader mig at tro, at jeg er for praktisk anlagt til, at jeg vilde gaa

ind paa en sliq Betragtning. Det, der foreslaas, er et positivt Gode, og det kan ikke opnaas ved en Ombytning af en Toldstat; hvilke Genstande der ere Lüksus-, og hvilke der ere Nødvendighedsartikler, er ikke let at afgøre, det kan være forskelligt til forskellige Tider, men nødvendigt er et vist Minimum af tarvelige Næringsmidler for en Mand eller en Familie for at den kan leve. Eller overhovedet eksistere. Jeg er ikke saa gammel; men i mine Drengeaar var Sukker en Lüksus. Jeg er født en i Husmandsfamilie, og paa den Tid var det ikke almindeligt at have Sukker i Huset; der blev købt ¼ Pund Kaffe og Sukker hver Søl, og det kunde være indtil Sct. Hans Dag, og vi levede lige godt for det, skønt vi hverken fik Sukker eller bagerst Øl. Det er ganske vist sandt, at Sukker er en Nødvendigheds-genstand; men den er ikke mere Nødvendighedsartikel end Øl; derfor kunde det maaske være mere hensigtsmæssigt paa enkelte Felter at foretage en Ombytning med en virkelig Ølstat af Betydning, men den kan jeg for mit Vedkommende ikke være med til, naar vi ikke kunne faa noget mere positivt og reelt sat ind, end hvad der hidtil har været talt om, og derfor har jeg anset dette Tidspunkt for heldigt til at komme frem med det Forslag, her foreligger, paa den Maade, jeg har tilladt mig at gøre det; men Forslaget er, som jeg sagde, i alt væsentligt kun Raastof. — Jeg vil hermed foreløbig slutte disse Betragtninger og henstille til det høje Tings Velvilje, hvorvidt der overhovedet skal udmøntes noget deraf eller ikke. Jeg er dog, som jeg tillod mig for at nævne, tilbøjelig til at tro, at der skal Tid til. Jeg taffer Tinget for, at det har ladet Sagen komme til Forhandling; men Tanken, der er nedlagt i dette Forslag, og for Resten ogsaa i de andre, som ere komne frem, den skulle de Herrer lade staa og dertil Tak ej have.

Formanden (Høgsbro): Da det ærede Medlem gentagne Gange har fremhævet, at det er dette Ting eller dets Flertal, der har givet Tilladelse til at lade denne Sag komme til Behandling, saa maa jeg dog gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at det ifølge Forretningsordenen alene er Formanden, der bestemmer Dagsordenen.

Indenrigsministeren (Fugersleb): Den ærede Forslagsstiller erkendte, da han